

Naturstyrelsen Vadehavet
J.nr. NST-422-01342
Ref. PJENS
Februar 2016**NOTAT
vedrørende høringssvar til forslag til Natura 2000-plan 2016-2021 for N85 Hedeområder ved St. Råbjerg**

Forslag til Natura 2000-plan for N85. Hedeområder ved St. Råbjerg har været i offentlig høring fra den 19. december 2014 til den 10. april 2015.

Indkomne høringssvar ses på:

<http://www3.naturstyrelsen.dk/2015/natura2000/>

Alle forslag til Natura 2000-planer er annonceret offentligt på Naturstyrelsens hjemmeside og desuden sendt i høring hos relevante myndigheder, jf. miljømålsloven § 43. Den offentlige høring er endvidere annonceret i en række landsdækkende og regionale aviser. Lodsejere med væsentlige interesser, der vil kunne berøres af et eller flere elementer i planlægningen for et Natura 2000-område, er individuelt blevet orienteret om høringen over forslag til Natura 2000-planer.

Naturstyrelsen har modtaget i alt ca. 760 høringssvar vedrørende de enkelte Natura 2000-planer og mere generelle høringssvar vedrørende naturplanlægningen. De generelle høringssvar er sammenfattet i et samlet høringsnotat – se

www.naturstyrelsen.dk/natura2000/hoeringsnotat2016-2021.

Til denne Natura 2000-plan er der modtaget i alt 3 høringssvar.

Svarene har berørt følgende emner:

- 1) Datagrundlag
- 2) Målsætninger

Flere emner er uddybende behandlet i særskilt høringsnotat om generelle emner

www.naturstyrelsen.dk/natura2000/hoeringsnotat2016-2021

I det følgende sammenfattes de væsentligste synspunkter til de overfor nævnte punkter.

Naturstyrelsens bemærkninger hertil er anført i kursiv.

Det bemærkes, at høringssvarene kun er gengivet i hovedtræk. Liste over høringssvar med ID-nummer vedlægges som bilag 1. Høringssvarene kan i sin helhed læses på

<http://www3.naturstyrelsen.dk/2015/natura2000/>

Bemærkninger til planforslaget

1. Datagrundlag

Danmarks Naturfredningsforening (DN) anfører, at NOVANA overvågningsdata for ynglefuglene er mangelfulde. DN påpeger, at et opslag i DOFbasen viser flere registreringer af ynglende trane, natravn og hedelærke, og der er ligeledes aktuelle ynglefund fra 2014. DN påpeger endvidere, at tinksmeden forventes at kunne yngle i området udenfor det kortlagte levested.

Natura 2000-planlægningen er en rullende planlægning, som opdateres hvert 6. år (dog hvert 12. år for skovbevoksede, fredskovpligtige arealer). Data i planerne er de seneste kvalitetssikrede, nationale data, og det er de data, som sikrer ensartethed og danner grundlag for planperiodens indsatsprogram. Data er indsamlet og kvalitetssikret i forbindelse med gennemførelse af det nationale overvågningsprogram – NOVANA. Overvågningen sker i henhold til tekniske anvisninger, der er udarbejdet i et samarbejde mellem Aarhus Universitet og Naturstyrelsen. Ynglefuglene på områdernes udpegningsgrundlag er overvåget i det nationale overvågningsprogram – NOVANA. I basisanalyserne er der præsenteret årlige data frem til 2009. For perioden 2010-12 er disse suppleret med data for de arter, der er overvåget de pågældende tre år. Da ikke alle ynglefugle overvåges hvert år, men med forskellige kadencer dækker datasættet fra 2010-12 ikke alle arter. Følgende ynglefugle er på udpegningsgrundlaget: Hedelærke, Natravn, Rødrygget tornskade, Tinksmed og Trane. Arterne Hedelærke, Natravn og Rødrygget tornskade overvåges første gang i perioden 2011-2015, og det vil ved programmets afslutning være muligt at give et billede af arternes forekomst. Tinksmed overvåges hvert andet år. Tranen overvåges nu hvert 3. år i NOVANA og er senest overvåget i 2011. I Området er tranen overvåget første gang i 2009. Desværre mangler data fra 2011, hvilket tages til efterretning i forhold til den fremadrettede overvågning.

For 16 af de mest truede ynglefugle (herunder tinksmed) er der udviklet et tilstandsvurderingssystem for deres levesteder. Denne tilstandsvurdering anvendes i Natura 2000-planerne til sikring og forbedring af disse arter levesteder. Der vil i de kommende år blive kortlagt flere levesteder for de 16 ynglefugle.

DN bemærker, at oversigten over projekter med græsning og slæt ikke viser, hvor meget der er foregået i området de seneste år og henviser til, at der i området har været offentlige projekter med blandt andet omfattende rydning, afbrænding og hegning med nøjsomme kvægracer.

Oversigten over projekter og græsning dækker kun over den del, der er finansieret gennem Landdistriktsprogrammet. Figurens arealandel i drift viser et øjebliksbillede af omfanget af naturtyper under pleje ved sidste kortlægning i området i 2010. Indsatsen i området de senere år, bl.a. gennem LIFE hede projektet, er derfor ikke slået igennem i datagrundlaget endnu.

Billund Kommune påpeger, at der bør være levestedskortlægning for alle arter på udpegningsgrundlaget. Billund Kommune mener, at der først herefter er muligt at benytte datagrundlaget til at gennemføre projekter.

Der er lavet levestedskortlægning for tinksmed i området. Naturstyrelsen forventer, at der i fremtiden udvikles yderligere tilstandssystemer for andre ynglefugle. Der er udviklet et tilstandssystem for stor vandsalamander. Desværre er der endnu ikke gennemført levestedskortlægning for stor vandsalamander i området. Dette forhold vil der blive rettet op på i den fremadrettede overvågning. Målsætningen for alle udpegede naturtyper og arter er i henhold til habitat- og fuglebeskyttelsesdirektivet opnåelse af gunstig bevaringsstatus. Det gælder uanset, om der findes Natura 2000-planer eller ej. Forpligtelsen er ikke betinget af nationale tilstandsvurderingssystemer. Målsætningen har været gældende for alle myndigheder siden habitatdirektivets ikrafttræden i 1994.

2. Målsætninger

DOF mener ikke, at det er hensigtsmæssigt, at måltal generelt er afløst af målsætninger om tilstanden af de kortlagte levesteder. DOF mener således, at der reelt kun stilles krav til allerede kortlagte levesteder.

For 16 af de mest truede ynglefugle er der udviklet et tilstandsvurderingssystem for arternes levesteder. Denne tilstandsvurdering anvendes i Natura 2000-planerne til sikring og forbedring af disse arter levesteder. Der vil i de kommende år blive kortlagt flere levesteder for de 16 arter, ligesom Naturstyrelsen forventer, at der udvikles yderligere tilstandssystemer for andre ynglefugle.

Målsætningen for alle udpegede naturtyper og arter er i henhold til habitat- og fuglebeskyttelsesdirektivet opnåelse af gunstig bevaringsstatus. Det gælder uanset om der findes Natura 2000-planer eller ej. Forpligtelsen er ikke betinget af nationale tilstandsvurderingssystemer eller et særligt vidensniveau opnået gennem detaljeret kortlægning og planlægning.

Der er desuden anført en generel retningslinje, der foreskriver, at der arbejdes for at sikre egnede levesteder til områdets arter.

Dermed er der lagt op til, at der også kan gennemføres en indsats udenfor de kortlagte områder.

Justering af forslag til Natura 2000-plan for N85 Hedeområder ved St. Råbjerg

De indkomne bemærkninger giver ikke anledning til ændring i Natura 2000-planen.

Der er foretaget justering af teksten i afsnit 1. Natura 2000-planlægning og afsnit 4. Indsatsprogram - med henblik på at præcisere videreførelse og konsolidering af indsatsen fra 1. planperiode i lyset af, at indsatsen fra den første generation planer har haft en kortere periode til gennemførelse end forudsat.

Ingen af ændringerne i forhold til planforslaget giver anledning til fornyet høring over planforslaget, jf. miljømålslovens § 45.

Bilag 1: Indkomne høringssvar til Natura 2000-planforslaget N85. Hedeområder ved St. Råbjerg

- 20150415182512200 Danmarks Naturfredningsforening Sekretariatet
- 20150415100120200 DOF Sydvestjylland / pesus@esenet.dk
- 20150409143546800 Billund Kommune